TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. sausio 25 d.[1]

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — Direktyva 2004/48/EB — 13 straipsnis — Intelektinė ir pramoninė nuosavybė — Pažeidimas — Žalos apskaičiavimas — Valstybės narės teisės aktai — Suma, dvigubai didesnė už paprastai mokamą autorinį atlyginimą“

Byloje C-367/15

dėl *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) 2015 m. gegužės 15 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismas gavo 2015 m. liepos 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa“

prieš

Stowarzyszenie Filmowców Polskich

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai M. Berger (pranešėja), A. Borg Barthet, E. Levits ir F. Biltgen,

generalinė advokatė E. Sharpston,

posėdžio sekretorius K. Malacek, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2016 m. liepos 14 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa“*, atstovaujamos *radcowie prawni* R. Comi ir A. Comi,

— *Stowarzyszenie Filmowców Polskich*, atstovaujamos advokatų W. Kulis ir E. Traple,

— Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna, M. Drwięcki ir M. Nowak,

— Graikijos vyriausybės, atstovaujamos A. Magrippi ir E. Tsaousi,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos C. Pesendorfer ir G. Eberhard,

— Europos Komisijos, atstovaujamos J. Hottiaux ir F. Wilman,

1 — * Proceso kalba: lenkų.

susipažinęs su 2016 m. lapkričio 24 d. posėdyje pateikta generalinės advokatės išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo (OL L 157, 2004, p. 45; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 17 sk., 2 t., p. 32, ir klaidų ištaisymas OL L 195, 2004, p. 16) 13 straipsnio išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *Stowarzyszenie „Oławska Telewizja Kablowa“*, įsteigtos Olavoje (Lenkija) (toliau – OTK), ir *Stowarzyszenie Filmowców Polskich*, įsteigtos Varšuvoje (Lenkija) (toliau – SFP), ginčą, susijusį su ieškiniu dėl intelektinės nuosavybės teisių pažeidimo.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

3 1994 m. balandžio 15 d. Sutarties dėl intelektinės nuosavybės teisių aspektų, susijusių su prekyba (TRIPS) (OL L 336, 1994, p. 214, toliau – TRIPS sutartis), esančios Pasaulio prekybos organizacijos (PPO) steigimo sutarties (OL L 336, 1994, p. 3) 1C priede, 1 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės įgyvendina šios Sutarties nuostatas. Valstybės narės gali, bet neprivalo savo įstatymuose numatyti didesnę apsaugą, negu reikalauja ši Sutartis, su sąlyga, kad tokia apsauga neprieštarautų šios Sutarties nuostatoms. <…>“

4 Berno konvencijos dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos (1971 m. liepos 24 d. Paryžiaus aktas) redakcijos su pakeitimais, padarytais 1979 m. rugsėjo 28 d. (toliau – Berno konvencija), 19 straipsnyje nurodyta:

„Šios Konvencijos nuostatos neužkerta kelio reikalauti bet kokios platesnės apsaugos, kuri gali būti Sąjungos šalies įstatymų nustatyta.“

5 1961 m. spalio 26 d. Romoje pasirašytos tarptautinės konvencijos dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos (toliau – Romos konvencija) 2 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Nacionalinis apsaugos režimas taikomas laikantis šioje Konvencijoje specialiai numatytos apsaugos ir specialiai aptartų apribojimų.“

Sąjungos teisė

6 Direktyvos 2004/48 3, 5–7, 10 ir 26 konstatuojamosios dalys suformuluotos taip:

„(3) <…> be veiksmingų intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių naujovės ir kūrybingumas slopinami, o investicijos mažėja. Todėl būtina užtikrinti, kad materialinė intelektinės nuosavybės teisė <…> būtų veiksmingai taikoma [Sąjungoje]. Šiuo atveju intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės yra nepaprastai svarbios [v]idaus rinkos sėkmei.

<…>

(5) TRIPS sutartyje visų pirma yra nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonių, kurios yra bendri tarptautiniu lygiu taikomi standartai, įgyvendinami visose valstybėse narėse. Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių tarptautinių įsipareigojimų, įskaitant įsipareigojimus pagal TRIPS sutartį.

(6) Taip pat yra tarptautinių konvencijų, kurių šalys yra visos valstybės narės ir kuriose taip pat yra nuostatos dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo. Tai visų pirma Paryžiaus konvencija dėl pramoninės nuosavybės apsaugos, Berno konvencija dėl literatūros ir meno kūrinių apsaugos ir Romos konvencija dėl atlikėjų, fonogramų gamintojų ir transliuojančiųjų organizacijų apsaugos.

(7) Iš Komisijos šiuo klausimu vykdytų konsultacijų aiškėja, kad[,] nepaisant TRIPS sutarties, valstybių narių intelektinės nuosavybės teisių gynimo priemonės dar labai skiriasi. Pavyzdžiui, valstybėse narėse labai skiriasi laikinųjų priemonių, kurios visų pirma naudojamos įrodymams užtikrinti, taikymas, žalos apskaičiavimas ar draudimų taikymas. Kai kurios valstybės narės neturi tam tikrų priemonių, procedūrų ar gynimo būdų, tokių kaip teisė gauti informaciją ir pažeidėjo lėšomis išimti iš rinkos teises pažeidžiančias prekes.

<…>

(10) Šios direktyvos tikslas – suderinti teisės sistemas, kad vidaus rinkoje būtų užtikrintas aukštas, vienodas ir vieningas [intelektinės nuosavybės] apsaugos lygis.

<…>

(26) Siekiant kompensuoti patirtą žalą dėl pažeidimo, kurį padarė pažeidėjas, vykdęs veiklą žinodamas arba pagrįstai galėjęs žinoti, kad dėl tokios veiklos bus įvykdytas toks pažeidimas, teisių turėtojui turėtų būti skiriama tokia žalos atlyginimo suma, kuri leistų atsižvelgti į visus svarbius aspektus, tokius kaip teisių turėtojo negautos pajamos arba pažeidėjo neteisėtai gauta nauda ir atitinkamais atvejais moralinė teisių turėtojui padaryta žala. Kaip alternatyvą, pavyzdžiui, kai yra sunku nustatyti faktiškai patirtą žalą, ją būtų galima nustatyti pagal autorinį atlyginimą ar vienkartinį mokestį, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis tomis intelektinės nuosavybės teisėmis. Siekiama ne numatyti pareigą nustatyti baudžiamąsias žalos atlyginimo sumas, o užtikrinti, kad kompensacija būtų paremta objektyviu kriterijumi, atsižvelgiant į teisių turėtojo patirtas išlaidas, tokias kaip identifikavimo ir tyrimų sąnaudos.“

7 Direktyvos 2004/48 2 straipsnyje „Taikymo sritis“ nustatyta:

„1. Nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos [Sąjungos] ar nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams, šioje direktyvoje numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai yra taikomi 3 straipsnio nustatyta tvarka visiems intelektinės nuosavybės teisių pažeidimams, numatytiems [Sąjungos] ir (arba) atitinkamos valstybės narės nacionalin[ės] teisės aktuose.

<…>

3. „Ši direktyva neturi poveikio:

<…>

b) valstybių narių tarptautiniams įsipareigojimams ir visų pirma TRIPS sutarčiai, įskaitant įsipareigojimus, susijusius su baudžiamosiomis procedūromis ir bausmėmis;

<…>“

8 Šios direktyvos 3 straipsnyje „Bendrasis įsipareigojimas“ nustatyta:

„1. Valstybės narės numato priemones, procedūras ir gynybos būdus, būtinus užtikrinti intelektinės nuosavybės teisių, kurioms taikoma ši direktyva, vykdymą. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti sąžiningi, teisingi, neturi būti komplikuoti ar brangūs, ar sukelti nepagrįstą vėlavimą ar delsimą.

2. Tos priemonės, procedūros ir gynybos būdai taip pat turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys; jie turi būti taikomi tokiu būdu, kad nebūtų sukuriamos kliūtys teisėtai prekybai ir numatytų apsaugos priemones nuo piktnaudžiavimo jomis.“

9 Šios direktyvos 13 straipsnio „Žala“ 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos teismo institucijos nukentėjusiojo asmens prašymu reikalautų [iš] pažeidėjo, kuris[,] žinodamas arba turėdamas pakankamą pagrindą žinoti, dalyvavo teises pažeidžiančioje veikloje, atlyginti teisių turėtojui žalą, kuri atitiktų faktiškai jo patirtus nuostolius dėl pažeidimo.

Nustatydamos nuostolių [žalos] dydį, teismo institucijos:

a) atsižvelgia į visus atitinkamus aspektus, tokius kaip neigiamos ekonominės pasekmės, įskaitant negautas pajamas, kurių neįgijo nukentėjusioji šalis, neteisėtai gautą pažeidėjo naudą ir atitinkamais atvejais kitus ne ekonominius veiksnius, tokius kaip dėl pažeidimo teisių turėtojo patirtą moralinę [neturtinę] žalą;

arba

b) kaip alternatyvą a punktui, jos gali atitinkamais atvejais nustatyti vienkartinę [fiksuotą] žalos atlyginimo sumą, remdamosi tokiais elementais kaip bent autorinis atlyginimas ar vienkartinis mokestis, kuris būtų sumokėtas, jei pažeidėjas būtų prašęs leidimo naudotis atitinkama intelektinės nuosavybės teise.“

Lenkijos teisė

10 1994 m. vasario 4 d. *ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych* (Įstatymas dėl autorių teisių ir gretutinių teisių) (konsoliduotas tekstas, 2006 m. Dz. U., Nr. 90, 631 pozicija) redakcijos, galiojusios ieškinio pareiškimo pagrindinėje byloje momentu (toliau – UPAPP), 79 straipsnio 1 dalyje buvo numatyta:

„1. Autorių teisių turėtojas, kurio turtinės teisės buvo pažeistos, gali reikalauti iš šias teises pažeidusio asmens:

<…>

3) atlyginti patirtą žalą:

a) remiantis bendraisiais principais arba

b) sumokant pinigų sumą, kuri du kartus, o jeigu pažeidimas padarytas tyčia – tris kartus viršija tinkamą kompensaciją, kuri teisių turėtojui davus leidimą naudoti kūrinį būtų mokėtina pareiškus dėl jos reikalavimą;

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

11 SFP yra Lenkijoje patvirtinta kolektyvinio autorių teisių administravimo organizacija, įgaliota valdyti ir saugoti autorių teises į garso ir vaizdo kūrinius. OTK savo ruožtu transliuoja televizijos programas per kabelinės televizijos tinklą Olavos miesto (Lenkija) teritorijoje.

12 Po to, kai 1998 m. gruodžio 30 d. buvo nutraukta licencinė sutartis, nustatanti pagrindinės bylos šalių tarpusavio atsiskaitymo taisykles, OTK toliau naudojosi autorių teisių saugomais kūriniais ir pateikė *Komisja Prawa Autorskiego* (Autorių teisių komisija, Lenkija) prašymą, kuriuo iš esmės siekė, kad būtų nustatyta kompensacija už naudojimąsi SFP valdomomis autorių teisėmis. 2009 m. kovo 6 d. sprendimu minėta komisija nustatė, kad tokia kompensacija turi sudaryti 1,6 % grynųjų pajamų (be pridėtinės vertės mokesčio), kurias OTK gavo retransliuodama kūrinius per kabelinės televizijos tinklą, neskaitant tam tikrų jos patirtų išlaidų. OTK pati apskaičiavo šiuo pagrindu turimą mokėti sumą ir pervedė SFP 34 312,69 Lenkijos zlotų (PLN) (maždaug 7 736,11 EUR) sumą už pajamas, gautas per 2006–2008 m. laikotarpį.

13 2009 m. sausio 12 d. SFP pareiškė OTK ieškinį, kuriame, remdamasi, be kita ko, UPAPP 79 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunkčiu, reikalavo uždrausti OTK retransliuoti saugomus garso ir vaizdo kūrinius, kol nebus sudaryta nauja licencinė sutartis, ir priteisti iš jos sumokėti SFP 390 337,50 PLN (maždaug 88 005,17 EUR) sumą ir įstatyme numatytas palūkanas.

14 2009 m. rugpjūčio 11 d. sprendimu *Sąd Okręgowy we Wrocławiu* (Vroclavo apygardos teismas, Lenkija) nurodė OTK sumokėti SFP 160 275,69 PLN (maždaug 36 135,62 EUR) sumą ir įstatyme numatytas palūkanas ir iš esmės atmetė likusią ieškinio dalį. Po to, kai dėl šio sprendimo paduoti abiejų pagrindinės bylos šalių apeliaciniai skundai buvo atmesti, kiekviena iš jų pateikė kasacinius skundus. 2011 m. birželio 15 d. sprendimu *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas, Lenkija) grąžino bylą *Sąd Apelacyjny we Wrocławiu* (Vroclavo apeliacinis teismas, Lenkija), kad šis ją išnagrinėtų iš naujo. 2011 m. gruodžio 19 d. pastarasis teismas priėmė antrą sprendimą. Gavęs kasacinį skundą, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) panaikino ir minėtą sprendimą, ir vėl grąžino bylą *Sąd Apelacyjny we Wrocławiu* (Apeliacinis teismas), kad šis ją išnagrinėtų iš naujo. Pastarajam teismui priėmus sprendimą, OTK pateikė kasacinį skundą.

15 Gavęs šį paskutinį kasacinį skundą ir nagrinėdamas bylą trečią kartą, *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) išreiškė abejones dėl UPAPP 79 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunkčio atitikties Direktyvos 2004/48 13 straipsniui. Iš tiesų šioje UPAPP nuostatoje numatyta galimybė, gavus pažeistų turtinių autoriaus teisių turėtojo prašymą, atlyginti žalą sumokant pinigų sumą, kuri du arba tris kartus viršija tinkamą kompensaciją. Taigi, šioje nuostatoje numatyta tam tikra sankcija.

16 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui kyla klausimas, ar tam, kad autorių turtinių teisių turėtojui būtų sumokėta Direktyvoje 2004/48 numatyta kompensacija, jis privalo įrodyti įvykį, dėl kurio atsirado žala, atsiradusią žalą ir jos dydį, taip pat įvykio ir žalos priežastinį ryšį ir tai, kad pažeidėjas padarė tyčinį pažeidimą.

17 Šiomis aplinkybėmis *Sąd Najwyższy* (Aukščiausiasis Teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Direktyvos 2004/48 13 straipsnį galima aiškinti taip, kad autorių teisių turėtojas, kurio turtinės teisės buvo pažeistos, gali reikalauti patirtos žalos atlyginimo remiantis bendraisiais principais arba, nesant reikalo įrodyti žalos ir priežastinio ryšio tarp jo teises pažeidžiančio įvykio ir žalos, reikalauti, kad jam būtų išmokėta dvigubai, o tyčios atveju – trigubai didesnė už tinkamą kompensaciją pinigų suma, nors Direktyvos 2004/48 13 straipsnyje numatyta, kad, atsižvelgęs į 13 straipsnio 1 dalies a punkte išvardytas aplinkybes, žalos dydį nustato teismas ir tik alternatyviai tam tikrais atvejais, atsižvelgęs į direktyvos 13 straipsnio 1 dalies b punkte išvardytas aplinkybes, jis gali nustatyti fiksuotą žalos atlyginimo sumą? Ar iš anksto nustatytos fiksuotos žalos atlyginimo sumos, kuri du arba tris

kartus viršija tinkamą kompensaciją, suteikimas šalies reikalavimu yra leistinas remiantis direktyvos 13 straipsniu, atsižvelgiant į tai, kad jos 26 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad direktyva nesiekiama nustatyti baudžiamųjų žalos atlyginimo sumų?“

Dėl prejudicinio klausimo

18 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/48 13 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias pažeistos intelektinės nuosavybės teisės turėtojas gali pasirinkti reikalauti, kad tokią teisę pažeidęs asmuo atlygintų patirtą žalą atsižvelgiant į visus svarbius konkretaus atvejo aspektus, arba, neprivalėdamas įrodyti faktinės žalos ir priežastinio ryšio tarp tokio jo teisę pažeidžiančio įvykio ir patirtos žalos, reikalauti, kad toks asmuo sumokėtų dvigubai, o tyčios atveju – trigubai didesnę už tinkamą kompensaciją, kuri būtų mokėtina suteikus leidimą naudoti atitinkamą kūrinį, sumą.

19 Pirmiausia reikia nurodyti, kad po to, kai šioje byloje buvo priimta nutartis dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą, pagrindinėje byloje nagrinėjamą nuostatą, būtent UPAPP 79 straipsnio 1 dalies 3 punkto b papunktį, 2015 m. birželio 23 d. sprendimu *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas, Lenkija) pripažino iš dalies prieštaraujančia Konstitucijai, kiek šia nuostata pažeistos autorių turtinės teisės turėtojui buvo suteikta galimybė tyčios atveju reikalauti sumokėti jam už tinkamą kompensaciją trigubai didesnę sumą. Kadangi *Trybunał Konstytucyjny* (Konstitucinis Teismas) sprendimas taikomas atgaline data, prejudicinio klausimo dalis, susijusi su prieštaraujančia Konstitucijai pripažinta teisės nuostata, tapo hipotetinė, todėl ir nepriimtina.

20 Vis dėlto prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas neatsiėmė savo prejudicinio klausimo, taigi, reikia suprasti, kad juo siekiama išsiaiškinti, ar Direktyvos 2004/48 13 straipsnis turi būti aiškinamas kaip draudžiantis nacionalinės teisės nuostatas, kuriose numatyta galimybė reikalauti sumokėti dvigubai didesnę sumą už tinkamą kompensaciją, kuri būtų mokėtina suteikus leidimą naudoti atitinkamą kūrinį (toliau –hipotetinis autorinis atlyginimas).

21 Visų pirma reikia nurodyti, kad Direktyva 2004/48, kaip matyti iš jos 3 konstatuojamosios dalies, siekiama užtikrinti veiksmingą materialinės intelektinės nuosavybės teisės taikymą Europos Sąjungoje. Taip pat šios direktyvos 3 straipsnio 2 dalyje, be kita ko, nustatyta, kad valstybių narių numatytos priemonės, procedūros ir gynybos būdai turi būti veiksmingi, proporcingi ir atgrasantys.

22 Tokiame kontekste Direktyvos 2004/48 10 konstatuojamojoje dalyje numatytas tikslas vidaus rinkoje užtikrinti aukštą, vienodą ir „vieningą“ intelektinės nuosavybės apsaugos lygį, tačiau, kaip matyti iš šios direktyvos 2 straipsnio 1 dalies, vis dėlto ji turi būti taikoma nepažeidžiant priemonių, kurios yra ar gali būti numatytos, be kita ko, nacionalinės teisės aktuose, jei tokios priemonės yra palankesnės teisių turėtojams. Šiuo aspektu iš minėtos direktyvos 7 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, kad vartojama sąvoka „priemonė“ yra bendro pobūdžio ir apima žalos apskaičiavimą.

23 Todėl, kaip Teisingumo Teismas jau yra nusprendęs, Direktyva 2004/48 nustato minimalius standartus, susijusius su intelektinės nuosavybės teisių gynimu, ir nekliudo valstybėms narėms numatyti didesnių apsaugos priemonių (žr. 2016 m. birželio 9 d. Sprendimo *Hansson*, C-481/14, EU:C:2016:419, 36 ir 40 punktus).

24 Be to, kaip matyti iš Direktyvos 2004/48 5 ir 6 konstatuojamųjų dalių ir 2 straipsnio 3 dalies b punkto, aiškinant jos nuostatas reikia atsižvelgti į valstybių narių įsipareigojimus pagal tarptautines sutartis, įskaitant TRIPS sutartį, Berno konvenciją ir Romos sutartį, kurios gali būti taikomos pagrindinėje byloje. Ir pagal TRIPS sutarties 1 straipsnį, ir pagal Berno konvencijos 19 straipsnį, ir pagal Romos konvencijos 2 straipsnį susitariančiosioms valstybėms suteikta galimybė suteikti atitinkamų teisių turėtojams platesnę apsaugą, palyginti su numatyta šiuose dokumentuose.

25 Taigi, Direktyvos 2004/48 13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktą reikia aiškinti taip, kad jis nedraudžia nacionalinės teisės nuostatų, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, kuriose numatyta, kad pažeistų autorių turtinių teisių turėtojas gali reikalauti, kad tokias teises pažeidęs asmuo atlygintų padarytą žalą sumokėdamas už hipotetinį autorinį atlyginimą dvigubai didesnę sumą.

26 Šio išaiškinimo negali paneigti tai, kad, pirma, žalos atlyginimo suma, apskaičiuota remiantis dvigubo hipotetinio autorinio atlyginimo suma, nėra visiškai proporcinga asmens, kurio teisės pažeistos, faktiškai patirtai žalai. Iš tikrųjų ši savybė būdinga bet kuriai fiksuotai kompensacijai, įskaitant ir aiškiai įvardytą Direktyvos 2004/48 13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punkte.

27 Antra, šio išaiškinimo nepaneigia ir tai, kad Direktyva 2004/48, kaip matyti iš jos 26 konstatuojamosios dalies, nesiekiama nustatyti pareigos numatyti baudžiamųjų žalos atlyginimo sumų.

28 Viena vertus, priešingai, nei, kaip atrodo, mano prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, aplinkybės, kad Direktyvoje 2004/48 valstybėms narėms nenustatoma pareiga numatyti vadinamųjų baudžiamųjų žalos atlyginimo sumų, negalima aiškinti kaip draudimo nustatyti tokią priemonę.

29 Kita vertus, ir nesant reikalo nagrinėti klausimo, ar vadinamų „baudžiamųjų“ žalos atlyginimo sumų nustatymas prieštarautų Direktyvos 2004/48 13 straipsniui, neatrodo, kad pagrindinėje byloje taikomos teisės nuostatos nustatytų pareigą mokėti tokias žalos atlyginimo sumas.

30 Taigi, reikia pažymėti, kad intelektinės nuosavybės teisės pažeidimo atveju vien tik hipotetinio autorinio atlyginimo sumokėjimas negali užtikrinti visos faktiškai patirtos žalos atlyginimo, nes vien tokio autorinio atlyginimo išmokėjimas neužtikrina nei eventualių su galimų pažeidimų išaiškinimu ir identifikavimu susijusių išlaidų, nurodytų Direktyvos 2004/48 26 konstatuojamojoje dalyje, nei galimai padarytos neturtinės žalos atlyginimo (šiuo klausimu žr. 2016 m. kovo 17 d. Sprendimo *Liffers*, C-99/15, EU:C:2016:173, 26 punktą), nei nuo mokėtinų sumų apskaičiuotų palūkanų sumokėjimo. Per teismo posėdį OTK patvirtino, kad sumokėjus už hipotetinį autorinį atlyginimą dvigubai didesnę sumą praktiškai padengiama žalos suma, mažesnė už sumą, kurios teisių turėtojas galėtų reikalauti remdamasis „bendraisiais principais“, kaip tai suprantama pagal UPAPP 79 straipsnio 1 dalies 3 punkto a papunktį.

31 Žinoma, negalima atmesti to, kad išimtiniais atvejais atlyginama žalos suma, apskaičiuota remiantis dvigubo hipotetinio autorinio atlyginimo suma, gali aiškiai ir labai viršyti faktiškai patirtą žalą, dėl to tokios sumos reikalavimas galėtų reikšti piktnaudžiavimą teise, o tai draudžiama pagal Direktyvos 2004/48 3 straipsnio 2 dalį. Vis dėlto iš pastabų, kurias per teismo posėdį išsakė Lenkijos vyriausybė, matyti, kad pagal pagrindinėje byloje taikomas teisės aktų nuostatas tokiu atveju Lenkijos teismas nebūtų saistomas pažeistos teisės turėtojo reikalavimo.

32 Galiausiai, trečia, dėl argumento, kad asmuo, kurio teisės pažeistos, turėdamas galimybę apskaičiuoti žalą remiantis dvigubo hipotetinio autorinio atlyginimo suma, nebeprivalo įrodyti priežastinio ryšio tarp autorių teisę pažeidžiančio įvykio ir patirtos žalos, reikia konstatuoti, kad šis argumentas paremtas labai siauru sąvokos „priežastingumas“ išaiškinimu, t. y. kad pažeistos teisės turėtojas privalo įrodyti priežastinį ryšį tarp šio įvykio ir ne tik patirtos žalos, bet ir tikslios tokios žalos sumos. Tačiau toks išaiškinimas nesuderinamas su pačia fiksuotos žalos sumos nustatymo idėja, taigi, ir su Direktyvos 2004/48 13 straipsnio 1 dalies antros pastraipos b punktu, pagal kurį leidžiamas toks žalos atlyginimas.

33 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, į užduotą klausimą turi būti atsakyta taip: Direktyvos 2004/48 13 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias pažeistos intelektinės nuosavybės teisės turėtojas gali reikalauti, kad tokią jo teisę pažeidęs asmuo atlygintų jo patirtą žalą atsižvelgiant į

visus svarbius konkretaus atvejo aspektus, arba, neprivalėdamas įrodyti faktinės žalos, reikalauti, kad toks asmuo sumokėtų už tinkamą kompensaciją, kuri būtų mokėtina suteikus leidimą naudoti atitinkamą kūrinį, dvigubai didesnę sumą.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

34 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/48/EB dėl intelektinės nuosavybės teisių gynimo 13 straipsnį reikia aiškinti taip, kad juo nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, kaip antai nagrinėjamos pagrindinėje byloje, pagal kurias pažeistos intelektinės nuosavybės teisės turėtojas gali reikalauti, kad tokią teisę pažeidęs asmuo atlygintų jo patirtą žalą atsižvelgiant į visus svarbius konkretaus atvejo aspektus, arba, neprivalėdamas įrodyti faktinės žalos, reikalauti, kad toks asmuo sumokėtų už tinkamą kompensaciją, kuri būtų mokėtina suteikus leidimą naudoti atitinkamą kūrinį, dvigubai didesnę sumą.

Parašai.